

SPIS TREŚCI

WSTĘP	9
-------------	---

CZĘŚĆ I LIGA PAŃSTW CHRZEŚCIJAŃSKICH R. 1681

I. POLSKA A FRANCJA W DOBIE ŻÓRAWNA

Elekcja Jana III i rola, jaką odegrała ona w stosunkach polsko-francuskich. Wytyczne ambasady francuskiej w Polsce: a) stosunki polsko-tureckie, b) sprawa Węgier i Prus, traktat z dnia 13 VI 1675, c) wpływ na wewnętrzne stosunki Polski. Charakterystyka stronnictwa francuskiego i ambasady	11
--	----

II. ŻÓRAWNO

Aspiracje antytureckie i reakcja przeciwko nim. Zwichnięcie projektów wojennych. Pokój żórawiński. Reakcja Rzymu i Cesarstwa. Stanowisko Francji. Opinia kraju	23
--	----

III. PRZESILENIE STOSUNKÓW POLSKO-FRANCUSKICH

Sprawy węgierskie. Instrukcja Ludwika XIV. Pozyskanie Lubomirskiego. Reakcja stronników austriackich. Zajścia na granicy węgierskiej. Chwianie się polsko-francuskiej przyjaźni, sprawa Markiza d'Arquien. Sprawa pruska, agresywne projekty Jana III. Stosunki polsko-szwedzkie. Traktat gdański. Kunktatorstwo i ruina planów szwedzkich	29
--	----

IV. SEJM GRODZIENSKI R. 1678-1679

Stosunki polsko-tureckie. Poselstwo Gnińskiego. Stanowisko Moskwy i ogólna sytuacja na wschodzie. Układy polsko-moskiewskie. Sejm grodzieński r. 1678-1679. Rozłam polityczny i na jego tle zatarg Lubomirskiego z Wiśniowieckim. Opozycja w kraju i na sejmie. Pesymizm ambasady francuskiej i jego konsekwencje. Zatarg dyplomatyczny francusko-austriacki. Stanowisko dworu. Zakończenie i rezultaty sejmu. Wypowiedzenie się za wojną. Scriptum ad archivum	40
---	----

V. POCZĄTKI LIGI

Projekty ligi, związek jej z ligą r. 1684 i z odsieczą wiedeńską. Stosunek Rzymu do ligi. Działalność papieża w Polsce i w Paryżu. Rozesłanie ambasad polskich. Poselstwo Radziwiłła i Brzostowskiego. Rokowania o ligę z ambasadami warszawskimi i nuncjaturą. Rada koronna. Relacje ambasadatorów polskich. Opozycja. Sytuacja polityczna Europy, kunktatorstwo ..	51
--	----

VI. LIGA R. 1681

Stanowisko elektora brandenburskiego wobec Francji i Polski. Sprawa Radziwiłłówny. Zmiany w świecie dyplomatycznym. Pallavicini, de Vitry. Stosunki polsko-francuskie. Ustępstwa Ludwika XIV. Sejm r. 1681. Charakterystyka obrad. Zatargi, prywaty. Sprawa Morstina. Zatarg z duchowieństwem. Przybycie posłów moskiewskich. Obrady nad aukcją wojska i nad ligą. Akcja nuncjusza. Reakcja ambasady francuskiej i przygotowania do zerwania sejmu. Konferencje z ambasadami i ich wymijające stanowisko. Rokowania z poselstwem moskiewskim. Zerwanie sejmu. Ruina układów z Moskwą . . . . .

63

CZEŚĆ II

GENEZA ODSIECZY WIEDENSKIEJ

VII. EUROPA W PRZEDDZIEN WYPRAWY WIEDENSKIEJ R. 1683

Sytuacja polityczna Europy po pokoju nimweskim. Reuniony. Stanowisko Ludwika XIV i jego sprzymierzeńcy. Rozbicie Europy na dwa obozy. Położenie Austrii, stosunki z Węgrami i z Portą. Poselstwo Caprary. Rada wiedeńska z dnia 11 sierpnia 1682. Polityka Ludwika XIV na wschodzie. Wypadek w Chios i nieporozumienie francusko-tureckie. Dyplomacja Ludwika XIV wobec alternatywy wojny turecko-polskiej, lub turecko-austriackiej . . . . .

83

VIII. STOSUNKI POLSKO-AUSTRIACKIE PRZED WYPRAWĄ WIEDENSKĄ

Próba analizy stosunków polsko-austriackich i zwrotu, jaki w stosunkach tych w ciągu r. 1682 zachodzi. Kwestia węgierska i oddziaływanie jej na stosunki polsko-austriackie. Wznowienie rokowań o ligę i o mediację austriacko-francuską. Stosunek do ligi ambasady francuskiej i Ludwika XIV. Opinia Morstina. Afera p. du Vernay i zerwanie ostatnich nici wiążących dwór polski z Paryżem. Dezorganizacja stronnictwa francuskiego . . . . .

95

IX. SPOŁECZEŃSTWO POLSKIE WOBEC SEJMU R. 1683

Sytuacja przedsejmowa. Uniwersały królewskie. Sejmiki i ich lauda. Literatura polityczna. Ogólna charakterystyka oraz ugrupowanie stronnictw i jednostek. Dwór. Stronnictwo dworskie. Wielopolski. Hieronim Lubomirski. Prymas. Załuski. Neutralni. Radziejowski. Grzymułtowski. Stronnictwo francuskie. Herakliusz Lubomirski. Litwa. Jabłonowski. Morstin . . . . .

104

X. SEJM

Obrady wstępne. Wakanse i ich charakter. Vota senatorów. Konferencje z hr. Waldsteinem. Sprawa Morstina. Dalszy bieg układów z hr. Waldsteinem. Szkopuły. Sprawa przysięgi i małżeństwa królewicza Jakuba. Akcja nuncjusza. Polemika finansowa w sejmie. Deklaracja nuncjatury. Zaostrzenie sytuacji. Przyjęcie przez sejm i podpisanie traktatu. Traktat

31 III. Części składowe. Refleksje sejmu po podpisaniu i usilna kontraktacja francuska. Nieudane usiłowania zerwania obrad. Zakończenie sejmu. Przyjęcie traktatu przez Europę oraz przez społeczeństwo polskie . . .	124
---	-----

XI. W PRZEDEDNIU WOJNY

Przegląd sytuacji politycznej. Polska-Francja-Austria. Stanowisko elektora i Moskwy. Polityka Węgier i Turcji. Realizacja przymierza. Skrypt ad archivum i jego egzekutywa. Zbrojenia, fortyfikowanie Krakowa i Lwowa. Źródła finansowe. Sumy papieskie i cesarskie. Zaciągi Lubomirskiego. Projekty skierowania armii polskiej. Węgry. Ukraina. Zaciągi kozackie. Udział Litwy. Położenie Austrii. – Krytyczna sytuacja. Ostatnie misje dyplomatyczne. Wysłanie hr. Thurna. Projekty perskie. Akt złożenia w Rzymie przysięgi	142
--	-----

XII. WYMARSZ – ZAKOŃCZENIE

Wzywanie pomocy. Podróż króla z Wilanowa do Krakowa. Przygotowania do wymarszu. Kraków w sierpniu. Nastrój armii i społeczeństwa. Uroczystość z dnia 10 VIII. Stopniowy wymarsz wojsk. Wyjazd króla. Wnioski i uwagi	160
--	-----

INDEKS	167
-------------------------	-----